

[Hem](#) > ... > [Familjefrågor Och Arv](#) > [Underhåll Till Familjemedlemmar](#) > Netherlands

Underhåll till familjemedlemmar

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Nederländerna

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

Underhållsskyldighet uppkommer genom blodsband och släktskap samt (tidigare) äktenskap eller ett föräldraskap. Underhåll är en skyldighet att bidra till den underhållsberättigades levnadskostnader trots att de inte bor tillsammans.

Den underhållsskyldighet som finns mellan makar under äktenskapet fortsätter efter äktenskapets upplösning. Domstolen kan i dom om äktenskapsskillnad eller i en senare dom på den ena makens begäran fastställa att den andra maken/makan efter äktenskapsskillnaden ska betala underhållsbidrag till den förstnämnda maken/makan om den makens/makans inkomster inte räcker till för hans eller hennes levnadskostnader (och om han eller hon inte rimligtvis kan förväntas få sådana inkomster). När domstolen fastställer underhållsbidraget ska den beakta underhållsmottagarens behov och den andra ex-makens/ex-makans (ekonomiska) tillgångar. Andra omständigheter än ekonomiska kan också ha betydelse, exempelvis äktenskapets varaktighet eller den underhållsberättigade personens ålder. Den maximala underhållsperioden är fem år. Om äktenskapet eller det registrerade partnerskapet varade i mindre än tio år upphör underhållsskyldigheten efter hälften av den tid som äktenskapet eller partnerskapet varade.

Det finns tre undantag:

- Om makarna har barn tillsammans upphör underhållet till (tidigare) make/maka inte förrän det yngsta barnet har fyllt 12 år.
- Om äktenskapet varade i minst 15 år och den underhållsberättigade får ålderspension inom 10 år upphör underhållet när pensionen börjar.
- Om den underhållsberättigade personen föddes senast den 1 januari 1970, äktenskapet eller det registrerade partnerskapet varade i mer än 15 år och den underhållsberättigade personen inte har rätt att erhålla sin pension i mer än tio år är underhållsperioden tio år.

På begäran av den underhållsberättigade får domstolen fastställa en tidsfrist om tillämpningen av dessa lagstadgade tidsfrister skulle strida mot principerna om rimlighet och rättvisa mot alla omständigheter i målet. En sådan begäran ska lämnas in inom tre månader efter det att skyldigheten har upphört att gälla.

Makarna kan även själva avtala om underhåll. Sådana överenskommelser fastställs ofta i ett avtal om äktenskapsskillnad. I praktiken kommer detta avtal att ratificeras av domstolen vid tidpunkten för äktenskapsskillnaden eller vid uppsägningen av det registrerade partnerskapet. Denna ratificering ger mottagaren större rättssäkerhet, eftersom avtalen kan verkställas av en exekutionstjänsteman eller, i vissa fall, av LBIO (det nationella kontoret för indrivning av underhållsbidrag).

Detsamma gäller för underhåll mellan partner i ett tidigare registrerat partnerskap.

Föräldrarnas och styvföräldrarnas underhållsskyldighet

Föräldrar måste enligt sina resurser stå för kostnaderna för vård och uppfostran av underåriga barn. Under äktenskapet eller det registrerade partnerskapet är styvföräldrarna också skyldiga att underhålla underåriga barn till sin make eller registrerade partner som tillhör deras familj. Föräldrar och styvföräldrar är också skyldiga att täcka levnads- och studiekostnaderna för sina (styv-)barn i åldern 18 till 21 år. När barnen har fyllt 21 år behöver föräldrarna endast betala underhåll om barnen behöver det.

Underhållsskyldigheter för biologiska fäder/moderns partner

Ett barns biologiska far har också en skyldighet att tillhandahålla underhåll till barn som han är far till (men inte har erkänt) så länge barnet endast har en mor och inte har ett rättsligt familjeförhållande med en annan förälder (dvs. om det inte finns någon annan laglig förälder). Detsamma gäller för en stadigvarande partner till modern som samtyckt till en akt som kan ha resulterat i det barn som hon sedan fick.

Underhållsskyldigheter för personer som inte är föräldrar med gemensam vårdnad

En person som utan att vara förälder delar på vårdnaden om ett barn med en förälder är underhållsskyldig gentemot barnet (artikel 1:253w i civillagen). Underhållsskyldigheten varar fram till dess att barnet fyller 21 år, då den gemensamma vårdnaden upphör i samband med att barnet blir myndigt.

När ska levnadskostnader betalas?

(Styv-)föräldrars skyldighet gentemot underåriga och unga vuxna (styv-)barn (och underhållsskyldigheter som motsvarar en förälders) existerar oavsett behov. I alla andra förhållanden finns det endast rätt till underhåll för personer i nöd.

Personer anses behöva underhåll om hans eller hennes inkomster inte räcker till för den egna försörjningen och han eller hon inte heller rimligtvis kan förväntas få sådana inkomster. (Styv-)föräldrars skyldighet gentemot underåriga och unga vuxna (styv-)barn (upp till 21 års ålder) existerar oavsett behov. Behovet av underhåll fastställs också för barn upp till 21 års ålder.

Hur fastställs underhållsbidragets storlek?

De lagstadgade kriterierna för att fastställa det belopp som ska betalas för underhåll är den underhållsberättigade personens behov och den underhållsskyldiga personens betalningsförmåga.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Föräldrar måste betala kostnaderna för vård och uppfostran för barn under 18 år (underåriga barn). Detta avser levnadskostnader och andra kostnader som ett barn medför, exempelvis för utbildning och fritidsaktiviteter. Föräldrarna är skyldiga att svara för kostnaderna för omvårdnad och fostran efter förmåga. Detta gäller även om barnet har egna tillgångar och/eller inkomster.

När det rör sig om barn som är 18, 19 eller 20 år (unga vuxna) ansvarar föräldrarna för levnads- och utbildningskostnaderna. Levnads- och utbildningskostnaderna innebär samma kostnader som för vård och uppfostran. Denna skyldighet gäller även om barn har egna medel och/eller inkomster. Barnens eventuella strukturella inkomster kommer dock att avgöra i vilken utsträckning de behöver underhållsbidrag.

När det gäller avkomma som är 21 år eller äldre har föräldrarna endast underhållsskyldighet gentemot dem om de är i behov av det och inte kan ta hand om sig själva, till exempel vid fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

Det belopp som den underhållsskyldiga personen ska betala kan antingen bestämmas av parterna själva och slås fast i ett avtal eller av en domstol i ett rättsligt avgörande.

I samband med mål om äktenskapsskillnad yrkas det ofta att domstolen även ska ta ställning till frågan om underhåll till ex-make/ex-maka eller barn.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Ansökan måste lämnas in av den underhållsberättigade personens advokat. Det är inte tillåtet att inge ansökan utan advokat. Underåriga barn företräds i domstolen av sitt rättsliga ombud (vanligen en förälder).

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

Nationell behörighet

När det gäller de nederländska domstolarnas nationella behörighet är det i underhållsmål den domstol som är behörig i första instans: domstolen på den ort där sökanden (eller en av sökandena) eller någon av de berörda parterna enligt ansökan har sin hemvist eller, om sådan hemvist saknas, domstolen på den ort där en av dem faktiskt bor. Ett överklagande kan inges till en appellationsdomstol i den jurisdiktion som domstolen i fråga tillhör.

Internationell behörighet inom Europeiska unionen

Sedan den 18 juni 2011 har rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet varit i kraft. I förordningen fastställs bestämmelser om domstolens behörighet.

Underhållsförordningens kärna återfinns i artikel 3 som innehåller fyra möjliga grunder för följande domstolars behörighet:

- Domstolen på den ort där den underhållsskyldiga personen har hemvist.
- Domstolen på den ort där den underhållsberättigade personen har hemvist.
- Som en extra behörighet den domstol som är behörig när det gäller en persons ställning (t.ex. härkomst, upplösning av äktenskap).
- Också som en extra behörighet den domstol som är behörig när det gäller föräldraansvar.

Parterna kan också, genom ömsesidig överenskommelse, välja behörighet på grundval av vissa relevanta faktorer. Underhållsförordningen innehåller inget krav om att svaranden ska ha sin hemvist i en medlemsstat. Parternas nationalitet är också irrelevant.

Eftersom förordningens behörighetsregler inte längre är begränsade till fall där svaranden har hemvist i EU gäller de alltid i Nederländerna.

Internationell behörighet utanför Europeiska unionen

När det gäller de nederländska domstolarnas internationella behörighet utanför Europeiska unionen gäller följande: Om svaranden bor utanför Europeiska unionen är Nederländernas domstol behörig enligt civilprocesslagen. Den nederländska skilsmässodomstolen har då rätt att fatta interimistiska beslut i mål om äktenskapsskillnad eller i frågor som har samband därmed, exempelvis underhållsbidrag eller rätten att bo kvar i den gemensamma bostaden. Den nederländska domstolen är också behörig att avgöra en oberoende ansökan om underhåll om

- antingen sökanden eller en eller flera berörda parter som nämns i ansökan är bosatta i Nederländerna,
- ärendet i övrigt är tillräckligt knutet till Nederländernas rättsliga sfär,
- parterna har valt de nederländska domstolarna eller
- den berörda parten infinner sig inför domstolen och inte åberopar bristande behörighet.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

En ansökan om att fastställa, ändra eller upphöra med utbetalningen av ett underhåll ska inges av en advokat. Advokaten ska företräda käranden i rättegången. Advokaternas namn och adresser finns på webbplatsen [Hitta en advokat - Nederländernas advokatsamfund](#).

Det finns också en [sammanslutning av familjerättsadvokater och medlare](#) där medlemmarna bl.a. är specialiserade på äktenskapsskillnader och underhåll. De är även specialiserade på medling och allt vad det innebär.

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket? Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Ett bidrag till domstolskostnaderna måste betalas för domstolsförfaranden. Det är domstolsavgiften. Dessutom tillkommer advokatkostnader och kostnader för utmätningmän.

Om en rättssökande inte kan betala advokatkostnaderna (fullt ut) kan han eller hon under vissa omständigheter ha rätt till rättshjälp. Detta kallas för rättshjälpsärende. Staten betalar en del av kostnaderna, parten i målet betalar ett "personligt bidrag". Rättshjälpsavgiftens storlek beror på den rättssökandes inkomster och ekonomiska tillgångar. Det är [rättshjälpsnämnden](#) som tillhandahåller rättshjälp. Advokaten måste ansöka om rättshjälp hos rättshjälpsnämnden.

Om rättshjälp beviljas sänks även domstolsavgiften i underhållsärenden.

Rätt till rättshjälp föreligger också vid gränsöverskridande tvister, dvs. om sökanden bor i ett annat land än i Nederländerna. Detta regleras i [EU-direktivet för att förbättra tillgången till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister](#). Rättshjälp kan med stöd av artiklarna 23A till 23K i lagen om rättshjälp (*Wet op de rechtsbijstand*) sökas via rättshjälpsnämnden i Haag med hjälp av det standardformulär som är bifogat direktivet och som är detsamma för alla medlemsstater.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

En ansökan om att fastställa, ändra eller avstå från underhåll till barn och partner kan inges till domstolen. Ansökan görs av en advokat.

I sitt beslut tar domstolen hänsyn till parternas behov och kapacitet (finansiella resurser). Rekommendationer har utarbetats av rättsväsendet för att få en enhetlig praktisk tillämpning på dessa begrepp (rapport om [underhållskriterier](#) som offentliggörs på justitieministeriets webbplats). Dessa rekommendationer har inte laga kraft och domstolarna och parterna kan avvika från dem i enskilda fall.

Följande inkomster och utgifter (förteckningen är inte uttömmande) kan vara av vikt för domstolens beslut:

- Inkomster från arbete (inkomster eller vinster från egenföretagande)
- Studiestipendier
- Inkomster från pensioner eller förmåner
- Hyresbetalningar
- Befintliga möjligheter att öka inkomsterna (inkomstkapacitet)
- Återbetalningar och ränta på hypotekslån

- Övriga strukturella månadskostnader
- Försäkringspremier
- Ekonomiska skyldigheter gentemot andra
- Beloppet för eventuella skulder och deras återbetalning

Ändringar av underhållsbeloppet

Ett avtal eller ett rättsligt beslut får ändras genom ett senare beslut om det inte längre uppfyller de lagstadgade kriterierna på grund av ändrade omständigheter. Parterna kan också komma överens om ett nytt underhållsbelopp.

Lagstadgad indexreglering

Varje år fastställer justitieministeriet den procentsats som ett underhållsbidrag som fastställts av domstol eller genom ett ömsesidigt avtal ska öka med. Vid beräkningen av denna procentuella ökning beaktas löneutvecklingen inom den privata och offentliga sektorn och tendenserna inom andra sektorer. Procentsatsen offentliggörs i statens officiella kungörelseorgan.

Det finns flera undantag från denna automatiska justering av underhållsbidragen. Parterna eller domstolen kan bortse från lagstadgad indexreglering eller fastställa en alternativ indexeringsmetod.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Underhåll till tidigare makar ska betalas direkt till den tidigare makan/maken. Underhållsbidrag för underåriga barn ska betalas direkt till den förälder som har hand om barnet. Unga vuxna barn får underhållet direkt.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om underhållsskyldigheten för barn och/eller partner fastställs genom ett domstolsbeslut och den underhållsskyldiga personen inte fullgör sina skyldigheter kan efterlevnaden verkställas av det [nationella kontoret för indrivning av underhållsbidrag \(LBIO\)](#) i form av ett avdrag från den underhållsskyldiga personens löner eller förmåner. Efterlevnad kan också verkställas av exekutionstjänstemannen (andra typer av förverkande finns också tillgängliga). I avsaknad av ett domstolsavgörande måste fallet prövas i domstol. En advokat bör kallas in för att hjälpa till med detta.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Vid utmätning av en del av förmånerna eller lönerna ska det skattebefriade beloppet beaktas.

En preskriptionstid på fem år gäller fall där ingen betalning ännu har fastställts genom ett domstolsbeslut eller en överenskommelse.

För underhållsbidrag som redan har fastställts gäller en preskriptionstid på fem år för förfallna men inte respekterade tidsfrister för ömsesidigt överenskommet underhåll. När det gäller underhåll som fastställts genom ett rättsligt beslut är preskriptionstiden för dess verkställighet tjugo år.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

När det gäller utestående betalning av underhållsbidrag till barn och/eller partner kan det [nationella kontoret för indrivning av underhållsbidrag \(LBIO\)](#) eller en utmätningsman utses för att säkerställa efterlevnad. LBIO måste få den underhållsberättigades tillstånd för att göra detta. LBIO får, om nödvändigt, driva in bidrag genom indrivning. LBIO får exempelvis beslagta den underhållsskyldiga personens lön, förmåner eller fasta eller lösa egendom.

LBIO måste få den underhållsberättigades tillstånd för att göra detta. Underhållet måste ha fastställts i ett domstolsbeslut. Eftersläpningen får inte vara längre än sex månader vid den tidpunkt då LBIO anropas (LBIO kan driva in en eftersläpning längre än sex månader om domstolens beslut utfärdades inom dessa sex månader och ett retroaktivt bidrag införts).

LBIO får, om nödvändigt, driva in bidrag genom indrivning. LBIO får exempelvis beslagta den underhållsskyldiga personens lön, förmåner eller - via en utmätningsman - fasta eller lösa egendom.

Det är kostnadsfritt för underhållsberättigade personer att anlita LBIO. Vid mottagandet av en begäran om indrivning görs ett försök att, innan indrivningen medför kostnader, lösa frågan genom medling och/eller genom att tillhandahålla en förklaring. Detta är tillräckligt i nästan tre fjärdedelar av fallen. När LBIO tar över indrivningen betalar dock den underhållsskyldiga personen en indrivningsavgift. LBIO tar ut en avgift för indrivningen. Denna avgift utgör 15 procent av de månatliga beloppen och det underhåll som ska betalas i efterskott. Den underhållsskyldige får även stå för eventuella exekutiva kostnader.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

Underhållsbidrag kan inte förskottas av LBIO eller en utmätningsman.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

LBIO har även uppgifter när det gäller indrivning av underhåll internationellt. Dessa uppgifter följer av förordningar och konventioner som Nederländerna är part i.

Nederländerna är part i [FN:s konvention om indrivning av underhållsbidrag i utlandet, som slöts i New York den 20 juni 1956](#) (New York-konventionen). Det är en konvention om ömsesidigt rättsligt bistånd som syftar till att underlätta indrivningen av underhållsbidrag i internationella ärenden. I de länder som har anslutit sig till New York-konventionen har en eller flera institutioner i uppdrag att genomföra den. I Nederländerna är det LBIO.

Haagkonventionen av den 23 november 2007 om internationell indrivning av underhåll till barn och andra familjemedlemmar har sedan den 1 augusti 2014 varit i kraft mellan Europeiska unionens medlemsstater (endast delvis för Danmark) och andra fördragsslutande stater. Haagkonventionen ersätter New York-konventionen mellan de avtalsslutande parterna i den mån tillämpningsområdet för de två konventionerna sammanfaller. När det gäller förbindelser mellan EU-medlemsstater har underhållsförordningen (förordning (EG) nr 4/2009) företrädesrätt.

Den verksamhet som bedrivs av LBIO och de utländska institutionerna själva som centrala myndigheter är i princip kostnadsfri. Centralmyndigheten bär sina egna kostnader för tillämpningen av förordningen och konventionen. Centralmyndigheten får inte debitera en sökande andra kostnader än separata kostnader till följd av en begäran om särskilda åtgärder.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Om du bor i Nederländerna själv, kontakta LBIO:

Nationella byrån för indrivning av underhållsbidrag ([LBIO](#))

Postbus 89013009 AX Rotterdam

Ansökningsformuläret ska användas vid utnyttjande av LBIO:s tjänster. Detta formulär kan laddas ned från webbplatsen [Internationellt underhåll](#).

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

LBIO driver också in underhåll för underhållsberättigade som är bosatta utomlands från underhållsskyldiga som är bosatta i Nederländerna. Underhållsberättigade personer som är bosatta i en annan medlemsstat och vill få underhåll från en underhållsskyldig person som är bosatt i Nederländerna kan åberopa den ordning som konventionen har inrättat. Han eller hon måste sedan ansöka hos det avsändande organet i hans eller hennes eget land som kontaktar det mottagande organet i Nederländerna (LBIO). Det mottagande organet vidtar sedan de åtgärder som är nödvändiga för att erhålla underhållet.

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

För kontaktuppgifter, se svaret på fråga 14.2.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

Ej tillämpligt.

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

Följande är viktigt för utarbetandet av bestämmelserna om faktisk tillgång och kostnadsfri rättshjälp enligt förordningen om underhåll (och underhållskonventionen) i nederländsk lagstiftning.

LBIO agerade redan som mottagande och avsändande myndighet innan förordningen och konventionen trädde i kraft vid förfaranden enligt New York-konventionen och genomför, som mottagande myndighet, förfaranden till förmån för utländska sökande. Enligt artikel 6 i New York-konventionen vidtar LBIO i egenskap av mottagande institution alla lämpliga åtgärder för att säkerställa indrivning på den underhållsberättigade personens vägnar. LBIO agerar som part i förfarandet i eget namn i internationella underhållsförfaranden. Ingen domstolsavgift tas ut av LBIO i framställningsförfaranden. LBIO debiterar inte en utländsk sökande för eventuella kostnader i samband med förfarandet. Artikel 14.3 i konventionen och artikel 44.3 i förordningen får tillämpas i enlighet med praxis enligt New York-konventionen. Sökanden kan väcka talan utan rättsligt bistånd (i form av juridiskt ombud från en tillhandahållare av rättshjälp) eftersom centralmyndigheten, LBIO, själv tillhandahåller de nödvändiga tjänsterna kostnadsfritt.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Enligt den nationella byrån för indrivning av underhållsbidrag (*Wet LBIO*) har LBIO tillräckliga möjligheter att utföra de uppgifter som anges i artikel 51 i underhållsförordningen.

Lagen reglerar bland annat skyldigheten för ett antal institutioner och tjänster att kostnadsfritt tillhandahålla

information till LBIO för dess roll som central myndighet.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

■ Senaste uppdatering: 20/10/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.